



Lausunto Uudenmaan liitolle Uusimaa-kaava 2050 luonnoksesta

VD/520/00.04.03/2018

HP/MSI/MHO/JST/SJÄ/LMU/SRA/PKA/AV

Uudenmaan liitto on pyytänyt lausuntoa Uusimaa 2050 kokonaismaakuntakaavan luonnoksesta. Määräaika lausunnot on 30.11.2018. Lisäaikaa on saatu siten, että kaupunginhallituksen lausunto toimitetaan ennakkotietona Uudenmaan liittoon. Sekä kaupunkisuunnittelulautakunta 5.11.2018 § 8 että tekninen lautakunta 6.11.2018 § 19 kävivät lausuntoaineistosta lähetekeskustelut, joista on nostettu aiheita kaupungin lausuntoon. Kaupunginhallitus on antanut Uusimaa-kaavan valmisteluaineistosta lausunnon 26.3.2018 § 28. Kaavaluonnos löytyy Uudenmaanliiton sivuilta:

https://www.uudenmaanliitto.fi/aluesuunnittelu/valmistelussa_uusimaa-kaava_2050/kaavaluonnos.

Uusimaa-kaavaa laaditaan koko Uudenmaan alueelle. Kaava muodostuu kolmesta maakuntakaavasta, joista keskimäinen Helsingin seudun vaihemaakuntakaava koskee Vantaata. Aluerajaus on sama 14 kuntaa kuin parhaillaan valmistelussa olevassa MAL2019-suunnitelmassa, jonka luonnos on lausunnoilla loppusyksystä 2018. Uusimaa-kaavan aikatahtain on vuodessa 2050, kuten Vantaan uudessa yleiskaavassa, josta parhaillaan laaditaan luonnosta. Uutta maakuntakaavaluonnosta on tässä lausunnossa arvioitu suhteessa voimassa olevaan maakuntakaavaan sekä näihin kahteen käynnissä olevaan suunnitteluprosessiin. Maakuntakaava ohjaa uuden yleiskaavan laadintaa. Uudenmaanliiton mukaan kokonaismaakuntakaavasta laaditaan ehdotus jo alkuvuodesta 2019. Kaava on tarkoitus hyväksyä maakuntavaltuustossa viimeistään joulukuussa 2019.

Kaupunginhallitus 26.11.2018 § 27

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle annettavaksi Uudenmaan liitolle liitteen mukainen lausunto Uusimaa 2050-kaavan luonnoksesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 17.12.2018 § 24

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle annettavaksi Uudenmaan liitolle liitteen mukainen lausunto Uusimaa 2050-kaavan luonnoksesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Asian käsittelyn kuluessa **kaupunginhallituksen jäsen Lauri Kaira** esitti **jäsen Sakari Rokkasen** kannattamana lausunnon SEUDUN RAKENNE -osiosta poistettavaksi seuraavat kappaleet:

~~Strategiseen maakuntakaavaluonnokseen on määritetty erittäin tarkka kaupan ratkaisu, jonka linjaukset kaavan tavoitteiden vastaisesti heikentävät läheisten keskuksien elinvoimaa. Luonnoksessa on päädytty muuttamaan kaupan alueista Tammisto ja Porttipuisto ns. laaturajoittamattomiksi alueiksi. Vantaan~~



kaupunki esittää näiden kahden alueen muuttamista takaisin laaturajoitetuiksi alueiksi, koska kaupungin tavoitteena on ensisijaisesti kehittää kaupan palveluita Hakunilan ja Aviapoliksen. Maakuntakaavan ratkaisu läheisten kaupan alueiden osalta haittaisi merkittävästi kehittämismahdollisuuksia.

Perusteluna maakuntakaavan kaupan ratkaisulle käytetään Helsingin seudun tasoisesti määritellyä saavutettavuusaineistoa, mikä antaa liian yleistetyn kuvan asiasta eikä korosta joukkoliikennettä. Seudulla keskeisesti sijaitsevien Tammiston ja Porttipuiston saavutettavuus kestäville kulkumuodoilla ei ole hyvä. Tilanne paranee esimerkiksi Porttipuistossa tulevaisuudessa raitiotien rakentamisen myötä. Valmisteluvaiheessa olevassa uudessa Vantaan yleiskaavaluonnoksessa esitetään Porttipuiston pohjoisosan muuttamista joukkoliikennedyhteyksien parantuessa asumiseen. Mahdollinen kaupan ratkaisu tulee linjata vasta siinä yhteydessä eikä ennakoon maakuntakaavassa.

Tammistoon ei tule lisätä päivittäistavarakauppaa, vaan uudet hankkeet tulee ohjata Veromiehen puolelle Aviapoliksen keskustan pohjoisosaan, minne on toteutumassa uusi noin 20 000 asukkaan alue lähipalveluihin. Asukasmäärä ja merkittävä työpaikkamäärä edellyttävät uusia päivittäistavarakaupan suuryksiköitä. Tammistossa uudet hankkeet vain pahentaisivat alueen liikenneongelmia. Yleiskaavaluonnoksessa on tarkoitus esittää Tammiston läpi seudullista raitiotieyhteyttä, jonka varassa alue voisi tiivistyä ja muuttua jopa osittain asumisen alueeksi. Tämä edellyttää kokonaisuuden tarkempaa suunnittelua ja näiden isojen linjausten ratkaisemista ja ajoittamista siinä yhteydessä. Ratkaisuihin ei tule tehdä vaikeampia maakuntakaavan kaupan ohjausta muuttamalla.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat apulaiskaupunginjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat jäsen Kairan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 7 jaa-ääntä (Abdi, Juurikkala, Kaukola, Kotila, Kuusela, Puoskari, Tahvanainen) ja 4 ei-ääntä (Kaira, Multala, Orpana, Rokkanen) yhden (1) jäsenen äänestäessä tyhjää (Hakulinen), joten puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Asian käsittelyn aikana apulaiskaupunginjohtaja teki seuraavat neljä muutosta lausuntoesitykseensä:

1. Lausunnon YMPÄRISTÖN VOIMAVARAT JA VETOVOIMA -osion loppuosa muutetaan seuraavasti:

Seudullisesti tärkeät viheralueet ja viheryhteystarpeet sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät laajat kulttuuriympäristökokonaisuudet on esitetty kaavakartalla, kuten Vantaan kaupunki toivoi Uusimaa-kaavan 2050 valmisteluaineiston lausunnossa. Viheryhteystarpeiden määrää on vähennetty ja linjauksia yleispiirteistetty vastaamaan Uusimaa-kaavan yleispiirteistä tarkastelutasoa. Maakuntakaavalla ei oteta kantaa paikallisten virkistysalueiden kehittämiseen muutoin kuin mitä merkintöjen suunnittelumääräyksessä edellytetään. Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeellä määrätään, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata riittävät virkistysmahdollisuudet sekä paikallisen viherverkoston liittyminen maakuntakaavan virkistysalueverkostoon. Pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeellä määrätään, että vyöhykkeen tiivistämisen vaikutukset kulttuuriympäristön arvojen säilymiseen, ekologisen verkoston toimivuuteen sekä virkistysmahdollisuuksiin tulee selvittää ja arvioida tapauskohtaisesti. Määräyksistä saa riittävästi tukea viheralueverkoston suunnitteluun yleis- ja asemakaavoissa. Vantaan kaupungille maakuntakaavan esittämä virkistysalueiden ja yhteyksien tarkkuustaso on riittävä. Pieni täsmennys tulisi tehdä alueiden rajauksiin Kuusijärven pohjoispuolella, missä Byändan asuntoalueelle laaditaan parhaillaan asemakaavaa, missä se laajenee merkittävästi. Muutos tuodaan myös Vantaan uuteen yleiskaavaan. Uudenmaan alueelle kohdistuu tulevina vuosina merkittäviä maankäyttöpaineita voimakkaan



väestönkasvun johdosta. Siksi on erityisen tärkeää, että maakuntakaavassa edistetään viheralueverkoston säilymistä niin, että voidaan turvata luonnon monimuotoisuutta, virkistyskäytön edellytyksiä ja myös hiilinieluja. Näihin tavoitteisiin liittyy myös pääkaupunkiseudun viherkehä-ajatus. Viheryhteyksien voimakas karsiminen voimassaolevaan maakuntakaavan nähden ei ole perusteltua, ja ekologisen verkoston kannalta tärkeitä viheryhteyksimerkintöjä tulee lisätä kaavaan, myös Vantaan alueella esimerkiksi Tikkurilan keskuspuiston yhteys Korson suuntaan, Keravanjoen varren viheryhteys ja Mätäojan viheryhteydet itään, länteen ja etelään.

2. Lausunnon YMPÄRISTÖN VOIMAVARAT JA VETOVOIMA -osion ensimmäisen kappaleen jälkeen lisätään seuraava kappale:

Kaavan ratkaisu, jonka mukaan aluevarauksina merkittäisiin vain yli 50 ha virkistysalueet, on liiankin yleispiirteinen. Vantaa esittää, että rajaa alennetaan 30 hehtaariin.

3. Lausunnon LIIKENNE JA LOGISTIIKKA -osion kolmas kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Maantien 152 merkinnälle ei ole selitettä määräyksissä (katkoviiva ilman nuolen päitä). Tie on merkittävä maakunnallisesti merkittäväksi tieksi Tuusulanväylän ja Hämeenlinnanväylän väliseltä osuudelta. Vantaan kaupunki esittää, että mt152 osuutta kt45 ja vt4 välillä ei tule merkitä seudullisesti merkittäväksi tieksi. Vantaan näkemyksen mukaan kyseinen osuus on jo kaupunkimaista ympäristöä eikä sinne voida lisätä raskasta liikennettä. Itä- länsisuuntainen kehämäinen tavaraliikenteen yhteys tulisi toteuttaa mt148 kautta. Mt152:n linjausta Kiilan kohdalla on vielä tutkittava. Pohjoisempi linjaus, joka kulkisi Tuusulan puolella, voisi palvella paremmin niin luonnonsuojelua, Fokus-aluetta kuin myös mahdollista Tallinnan radan rahtiterminaaliakin.

4. Lausunnon LIIKENNE JA LOGISTIIKKA -osion kuudes kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Vantaa näkee hyvänä, että Hakunilan metron jatke on poistettu maakuntakaavasta. Vantaan omissa maankäytön suunnitelmissa sekä tekeillä olevassa Yleiskaava 2020:ssa Hakunila kytkeytyy Tikkurilan ja Aviapoliksen keskuksiin sekä Mellunmäen metroasemaan raitiotiellä. Raitiotieverkko on hyvä suunnitella kokonaisuutena, joka vähentää autoliikennettä ja on laajennettavissa myöhemmin vuosina.

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Kaupunginvaltuusto 17.12.2018 § 15

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään antaa Uudenmaan liitolle liitteen mukainen lausunto Uusimaa 2050-kaavan luonnoksesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Asian käsittelyn kuluessa **valtuutettu Lauri Kaira** esitti valtuutettu Sakari Rokkasen, Sari Multalan, Paula Lehmuskallion ja ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän kannattamana lausunnon SEUDUN RAKENNE -osiosta poistettavaksi seuraavat kappaleet:



Strategiseen maakuntakaavaluonnokseen on määritelty erittäin tarkka kaupan ratkaisu, jonka linjaukset kaavan tavoitteiden vastaisesti heikentävät läheisten keskuksien elinvoimaa. Luonnoksessa on päädytty muuttamaan kaupan alueista Tammisto ja Porttipuisto ns. laaturajoittamattomiksi alueiksi. Vantaan kaupunki esittää näiden kahden alueen muuttamista takaisin laaturajoitetuiksi alueiksi, koska kaupungin tavoitteena on ensisijaisesti kehittää kaupan palveluita Hakunilan ja Aviapoliksen. Maakuntakaavan ratkaisu läheisten kaupan alueiden osalta haittaisi merkittävästi kehittämismahdollisuuksia.

Perusteluna maakuntakaavan kaupan ratkaisulle käytetään Helsingin seudun tasoisesti määriteltyä saavutettavuusainestoa, mikä antaa liian yleistetyn kuvan asiasta eikä korosta joukkoliikennettä. Seudulla keskeisesti sijaitsevien Tammiston ja Porttipuiston saavutettavuus kestäväillä kulkumuodoilla ei ole hyvä. Tilanne paranee esimerkiksi Porttipuistossa tulevaisuudessa raitiotien rakentamisen myötä. Valmisteluvaiheessa olevassa uudessa Vantaan yleiskaavaluonnoksessa esitetään Porttipuiston pohjoisosan muuttumista joukkoliikenneyhteyksien parantuessa asumiseen. Mahdollinen kaupan ratkaisu tulee linjata vasta siinä yhteydessä eikä ennakoon maakuntakaavassa.

Tammistoon ei tule lisätä päivittäistavarakauppaa, vaan uudet hankkeet tulee ohjata Veromichen puolelle Aviapoliksen keskustan pohjoisosaan, minne on toteutumassa uusi noin 20 000 asukkaan alue lähipalveluihin. Asukasmäärä ja merkittävä työpaikkamäärä edellyttävät uusia päivittäistavarakaupan suuryksiköitä. Tammistossa uudet hankkeet vain pahentaisivat alueen liikenneongelmia. Yleiskaavaluonnoksessa on tarkoitus esittää Tammiston läpi seudullista raitiotieyhteyttä, jonka varassa alue voisi tiivistyä ja muuttua jopa osittain asumisen alueeksi. Tämä edellyttää kokonaisuuden tarkempaa suunnittelua ja näiden isojen linjausten ratkaisemista ja ajoittamista siinä yhteydessä. Ratkaisusta ei tule tehdä vaikeampia maakuntakaavan kaupan ohjausta muuttamalla.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat valtuutettu Kairan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 36 jaa-ääntä ja 25 ei-ääntä, viiden äänestäessä tyhjää ja yhden ollessa äänestyksen aikana poissa salista. Puheenjohtaja totesi Kairan esityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Lisäksi merkittiin, että **vihreä valtuustoryhmä** jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon kristillisdemokraattien valtuustoryhmä ja keskustan valtuustoryhmä yhtyivät:

"Östersundomin suunnitelmat eivät ota riittävästi huomioon alueen luontoarvoja eivätkä myöskään pääkaupunkiseudun ilmastotavoitteita. Nämä vakavat ongelmat koskevat sekä maakuntakaavaluonnosta että yhteistä yleiskaavaluonnosta, vaikka niiden ratkaisut poikkeavatkin osin toisistaan. Östersundomin kanssa tulee ottaa aikalisä ja tehdä kaavan ratkaisut uudelta, kestävältä pohjalta."

Liitteet:

- Vantaan lausunto Uusimaa-kaava 2050 luonnoksesta (KH 26.11.2018 § 27)
- Lausuntopyyntö Uusimaa-kaava 2050 luonnoksesta / Uusimaa-kaava 2050
- Äänestyspöytäkirja, 17.12.2018 § 15



Vantaa

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 336 0159, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)